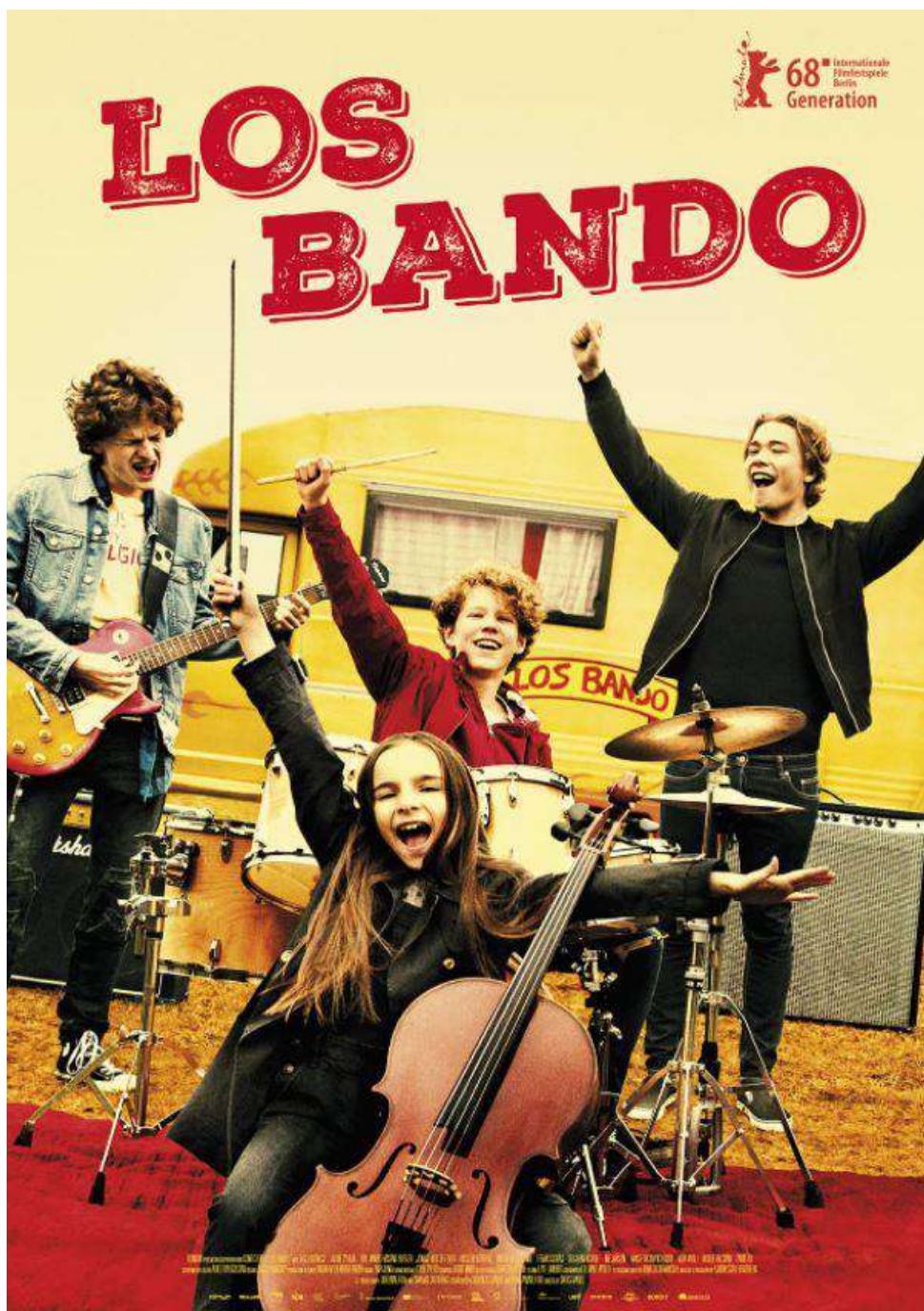

FUŠ – Film u školi Vam predstavlja film

LOS BANDO

LOS BANDO (Thilda & die beste Band der Welt)

OSNOVNE INFORMACIJE

Država i godina proizvodnje: Norveška / Švedska, 2018.

Trajanje filma: 94 min.

Filmski rod:igrani

Filmski žanr: avantura, obiteljski, film ceste

Režija: Christian Lo

Scenarij: Arild Tryggestad

Fotografija: Bjørn Ståle Bratberg

Montaža: Arild Tryggestad

Glazba: Eirik Myhr

Zvuk: Gisle Tveito, Roy Fenstad, Vidar Grande, Gunn Tove Grønsberg, Sara Lima,...

Kostimografija: Live Linberg

Šminka: Beate Søvik Pedersen

Uloge: Tage Johansen Hogness, Jakob Dyrud, Jonas Hoff Oftebro,...

Producija: Filmbin, Original Film, Snowcloud Films

Distribucija: Radar film

Najava filma: https://www.youtube.com/watch?v=52Hw_IqrlGk

Prikladno za uzrast: V. – VIII. razred OŠ

Korelacija s nastavnim predmetima: hrvatski jezik, glazbena kultura, medijska kultura, etika, biologija, geografija, sat razrednog odjela

Teme za raspravu: igrani film, avantura, film ceste, prijateljstvo, rock bend, glazba, audicije, natjecanje, bijeg, pustolovina, ambicija, izgradnja identiteta, predadolescentska dob, konflikti

Festivali i nagrade:

- BUFF International Film Festival 2018 - Najbolji mladi glumac (Tage Johansen Hogness)
- Cinekid 2018 - Nagrada publike
- Giffoni Film Festival 2018 - Posebno priznanje Nagrada COMIX
- Kristiansand International Children's Film Festival 2018 - Najbolji film
- SIFFCY (Smile International Film Festival for Children & Youth) 2018 - Nagrada ECFA
- Tel Aviv International Children's Film Festival 2018 - Nagrada žirija
- Zlin Film Festival 2018 - Najbolji dugometražni film za djecu
- Zurich Film Festival 2018 - Najbolji film za djecu (Nagrada dječjeg žirija)

KRATKI SADRŽAJ

Grim i Axel, dva najbolja prijatelja, oduvijek su sanjali o sudjelovanju na Norveškom rock prvenstvu u Tromsøu, sa svojim bendom *Los Bando Immortale*. Nažalost, Axelov pjevački glas nije baš dobar, a nedostaje im i basist, pa moraju pronaći brzo rješenje. Na audiciji im se pojavljuje samo Thilda, tvrdoglava ali ambiciozna devetogodišnja djevojčica koja svira violončelo te im se na kraju i pridružuje kao članica benda. Nakon što za vozača angažiraju Martina, mladog i talentiranog reli vozača, ova šarmantna skupina kreće na ludo putovanje Norveškom. S policijom i roditeljima za petama, suočeni s grubim istinama o životu i ljubavi, četvorica autsajdera ustrajno slijede svoj veliki san u ovoj filmskoj utrci s dirljivim grande rock finalom.

REDATELJ

Christian Lo je norveški redatelj dječjih filmova, rođen u Lillehammeru u Norveškoj 1977. Studirao je režiju na Surrey Institute of Art & Design, a diplomirao je 2001. kratkim filmom *Punktert (Punctured)*. Njegov dugometražni prvi film *Bestevenner (Rafiki)* premijerno je prikazan u sekciji Generation 2010. na Berlinaleu. *Rafiki* i njegov drugi dugometražni film, *De tøffste gutta (The Tough Guys)* (2013.), prikazani su na festivalima diljem svijeta te su osvojili brojne nagrade. Christian ima za cilj ispričati priče koje su i zabavne i izazovne, te se prema svojim mladim protagonistima odnosi s velikim suošćanjem i razumijevanjem. *Los Bando* (2018) je njegov treći dugometražni film koji je također osvojio mnoge nagrade na raznim dječjim festivala i distribuiran je po raznim zemljama.

Christian Lo. (Foto: Filmbin)

RIJEČI REDATELJA O FILMU

Održava li se doista navedeno natjecanje iz filma?

Ne, to je izmišljeno natjecanje, ali u Norveškoj postoji mnogo rock festivala i natjecanja, poput Buktafestivalena u Tromsøu ili Norway Rock Festivala u Kvinesdalu u južnoj Norveškoj.

Vi ste glazbenik, zar ne?

Tako je, sviram bas, a u filmu su neizbjegni neki autobiografski elementi; sjećanja na proživljena iskustva, glazba koja me, osim partiture koju je za film skladao Eirik Myhr, prati kroz cijeli život, kao i životi likova iz mojih filmova, poput Motorpsycho, Ramaskrik ili The Hellacopters.

Angažirali ste neke od poznatih komičara u za sporedne uloge odraslih. Imate li glavnog lika?

Nemam jednog, nego četiri. Svaki od ovih mladih glazbenika vođen je snovima i ambicijama, ali prolaze i kroz vlastite unutarnje krize i suočavaju se s ozbiljnim problemima. Ova priča nema pri povjedača te smo kao gledatelji svjedoci raznih tenzija, konfliktnih odnosa, poput one između Grimove majke i oca, Martina i njegovog starijeg brata, ali i između članova samog Los Banda.

Ne nedostaje ljudi koji krše zakon u Vašem filmu ceste, pravoj brzoj potjeri u kojoj će i policija reći svoje.

Ali ti mladi ljudi, s vrlo različitim osobnostima, će na kraju ovog osebujnog putovanja, koji je početak nečega na mnogo načina, uspostaviti povjerenje, ojačati veze koje ih spajaju te će se zajedno uspjeti suočiti s nedaćama. Volim to vidjeti kao neku vrstu procvata, obogaćivanja koje je istovremeno osobno i obostrano.

Možemo li govoriti o stilu Christiana Loa?

Moj stil je blizak realizmu; realizmu ublaženom nježnošću i nijansiranim humorom, slatkim humorom. U svojim filmovima često raspravljam o ozbiljnim temama, ponekad i kontroverznim. Bavim se aktualnim temama, poput uznemiravanja i zlostavljanja školaraca, kao što je to u filmu The Tough Guys(2013.), ili temom imigracije i njezinih bolnih posljedica, kao što je to u filmu Rafiki (2009.). To je pogled koji ti mlađi ljudi imaju na svijet općenito, a

taj pogled nudim i publici. Te teme, istaknute likovima koje neće imati problema identificirati, doista fasciniraju mladu publiku, baš kao i emocije koje je Punctured izazvao.

Kako se obično odvija rad na setu?

U opuštenoj atmosferi. Budući da želim da moji mlađi glumci amateri budu što prirodniji, nikad im ne pokazujem scenarij. Sretan sam što im samo ispričam priču, dopuštajući im da crpe inspiraciju iz sličnih situacija, umjesto da recitiraju unaprijed postavljeni tekst. Spremne scene koje se prečesto ponavljaju samo štete spontanosti, svježini igre, autentičnosti situacija, tim više što bi moji mlađi glumci trebali igrati na niz emocija i osjećaja, neke izravne, druge nešto suptilnije. Možda jest zahtjevan način rada, ali se pokazao učinkovitim. Za sada se nadam da će Los Bando uspjeti doprijeti i nasmijati mlađe, kao i one koji možda i nisu tako mlađi.

Christian Lø sa filmskom ekipom u Berlinu (izvor: <https://www.gd.no/kultur/film/los-bando/los-bando-teamet-matte-reise-tomhendt-hjem-fra-berlin/s/5-18-606364>)

FILMSKI ROD I ŽANR

Ovaj film je po filmskom rodu igrani film, po trajanju dugometražni, a po žanru pustolovni film i film ceste s elementima komedije.

Pustolovni ili avanturistički film (eng. Adventure film) je žanr igranog filma koji obiluje akcijom, potragom i egzotičnim lokacijama. Blizak je žanru akcijskog filma, no umjesto naglašavanja nasilja i borbi koji se nalaze u akcijskim filmovima, gledatelji pustolovnih filmova se mogu uživjeti u film kroz prikaze putovanja, osvajanja, istraživanja, stvaranja carstava, borbe i situacija koje se suočavaju s glavnim likovima, stvarnim povjesnim likovima ili protagonistima.

Pustolovni filmovi su bili prvenstveno namijenjeni muškoj publici, stvarajući kroz godine velike muške junačke zvijezde. Ovi hrabri, patriotski ili altruistički junaci često su se borili za njihova uvjerenja, slobodu ili da bi nadвладali nepravdu (filmovi poput Indiane Jonesa, Flasha, Robina Hooda itd.). **Moderno pustolovni filmovi, od kojih su neki postali uspješni blockbusteri¹, počeli su prelaziti ove filmske kalupe te osim snalažljivih heroja, dodaju i heroine. Pustolovni film često dijeli poveznice i s ostalim filmskim žanrovima**, poput znanstvene fantastike, povjesnog spektakla, komedije, obiteljskog filma i sl.

 Neki od najpoznatijih pustolovnih filmova su serijali o Indiani Jonesu, Mumiji, Povratak u budućnost, Goonies, Sam u kući, E.T., Medvjedić Paddington itd.

Film Los Bando ima značajke obiteljskog filma i filma ceste.

Obiteljski film je žanr u kojem su većinom akteri djeca ili se radnja odnosi na njih u kontekstu doma i obitelji. Obiteljski filmovi su, iako slični dječjim, napravljeni s naumom da privuku i širu, opću publiku.

Film ceste je filmski žanr u kojem se radnja odvija tijekom putovanja. To je vrsta priče u kojoj se junak tokom radnje mijenja, sazrijeva ili postaje gori nego što je bio. Moderni film ceste redateljima je isto što je srednjovjekovnim piscima bila herojska potraga. Tematika koja se odvijala na cesti javila se još u začetku američke kinematografije, ali je procvala u godinama nakon Drugog svjetskog rata, reflektirajući veliko povećanje proizvodnje automobila i sve popularniju mladenačku kulturu.

Kao što je to slučaj s ranijim filmskim žanrovima, i film ceste teži epizodnoj strukturi. U svakoj epizodi javlja se novi izazov, iako se svaki neće riješiti uspješno. U većini epizoda otkriva se djelić radnje - stječe se znanje.

¹ Blockbuster označava film ili knjigu koji zbog svoje popularnosti postiže dobar financijski rezultat. (<https://hr.wikipedia.org/wiki/Blockbuster>)

Filmovi ceste tradicionalno završavaju na jedan od četiri načina:

- trijumfiravši na svojem konačnom odredištu, protagonist(i) se vraćaju kući, mudriji zbog stečenog iskustva (*Los Bando*).
- na kraju putovanja, protagonist(i) u svojem odredištu pronalaze novi dom.
- putovanje se nastavlja unedogled.

Film ceste- preporuka za gledanje: *Mala Miss Amerike* (*Little Miss Sunshine*, r. Valerie Faris, Jonathan Dayton, 2006.); film slične strukture kao i *Los Bando*; izvrstan i topao film koji spaja komediju, dramu i film ceste. Prati djevojčicu na njezinom putovanju na natjecanje ljepote te daje inteligentnu kritiku sveprisutnih američkih izbora ljepote. (izvor: <http://www.filmski.net/filmovi/recenzije/3078/vrlo-dobro>)

GLAZBA U FILMU

PRIZORNA I POPRATNA GLAZBA U FILMU

Općenita funkcija glazbe u filmu je pojačavanje osjećaja, dramatike, stvaranje ugodaja, najavljivanje nekih događaja, usredotočavanje pozornosti na neku situaciju.

S obzirom na podrijetlo zvuka u filmu razlikujemo:

- **Prizornu glazbu** – izvor glazbe je u kadru, u samoj radnji filma (na primjer kada članovi benda nastupaju, kada slušaju glazbu tijekom vožnje).
- **Popratnu glazbu** – glazba koja je dodana filmu i nema izvor u prizoru (najčešće kako bi scene postale upečatljivije, da se poveća napetost ili dinamika radnje: primjerice policijska potjera u filmu *Los Bando*).

Sa stajališta autorstva razlikujemo:

- **Originalnu glazbu ili soundtrack** - glazbu posebno napravljenu za film koja je svojom dužinom i oblikom prilagođena određenim kadrovima i scenama.
- **Arhivsku glazbu** – glazbeno djelo nastalo neovisno o filmu.

KARAKTERIZACIJA LIKOVA

GRIM je pametan i vrlo zreo dječak za svoje godine. Ljubitelj je rock glazbe, svira bubnjeve te želi postati uspješan glazbenik. Pažljiv je prema svojim prijateljima i obitelji. Uvijek je tu kada treba pronaći prave riječi i nekoga utješiti. No, i kada je istina okrutna, Grim poduzima hrabar čin te prijatelju Axelu sugerira da ne pjeva.

AXEL je tvrdoglav dječak i Grimov najbolji prijatelj. Vedrog je duha no teško mu je priznati greške i lako se naljuti. Ali ispod sve ove tvrdoglavosti krije se jako veliko srce i romantična duša, on je prije svega hrabar, dobar i požrtvovan prijatelj zaljubljive naravi.

THILDA je ozbiljna i ambiciozna djevojčica. Samozatajna i većinu vremena se skriva u svom svijetu, daleko od drugih. Drugi je doživljavaju kao vrlo nježno i tiho stvorene, ali u stvarnosti ima i snažnu i odlučnu stranu koja se pojavljuje samo kada je sa svojim najboljim prijateljima s kojima se ne boji biti ono što uistinu jest. Razborita je i strpljiva te ambiciozna glazbenica poput Grima.

MARTIN Obitelj i prijatelji znače mu sve na svijetu. Talentiran tinejdžer, veoma brižan prijatelj, koji je uvijek spremjan pomoći, makar riskirao posao i svoje snove. Ne želi razočarati druge, što nije uvijek dobro za njega osobno. Na kraju filma skuplja hrabrosti i suprotstavlja se stvarima koje mu želi nametnuti otac.

PREDADOLESCENCIJA I ADOLESCENTSKA DOB

Glavni likovi u filmu su predadolescentske dobi (Grim, Axel i Thilda). **Predadolescencija je razdoblje u životu djeteta neposredno prije nego što uđe u adolescenciju/pubertet.** Vremenski se podudara sa školovanjem u višim razredima osnovne škole. **Adolescencija je razdoblje sazrijevanja kroz koje se dijete priprema za odraslu dob.** Intenzivne fizičke, seksualne, emocionalne, psihosocijalne i kognitivne promjene s kojima se adolescent susreće čine ovo razdoblje vremenom zbumjenosti, ali i otkrića. Adolescenti korak po korak napuštaju sigurnost djetinjstva i preuzimaju odgovornosti odraslih. **Razdoblje života između djetinjstva i odrasle dobi traje 8 do 10 godina. Počinje pubertetom, a završava prestankom rasta i razvoja oko 20-e godine života.** U tom razdoblju života stječe se fizička, psihička, socijalna i emocionalna zrelost. Najburnije razdoblje adolescencije je između 14. i 17. godine. U adolescenciji se događaju najljepši trenuci stjecanja samostalnosti, ali i vjerojatnost skretanja prema ovisnosti jer u želji da postanu brzo odrasli, adolescenti će isprobati razne izazove.

Odnos adolescenata i njihovih roditelja, učitelja i drugih značajnih odraslih osoba u njihovom životu može biti ispunjen nerazumijevanjem i sukobima. U potrazi za svojim identitetom i samostalnošću, adolescenti mogu biti skloni pobunama prema odraslima, posebice roditeljima, koje često vide kao osobe koje ih nasilno zadržavaju u djetinjem dobu, govoreći im što da čine i ograničavajući im slobodu. Biti roditelj adolescente ponekad je jednako izazovno životno iskustvo kao i biti adolescent. Ambivalencija adolescente prema roditelju, koja proizlazi iz podvojenosti između potrebe za podrškom i sigurnošću te rastuće

potrebe za nezavisnošću, čest je izvor zabrinutosti i zbumjenosti roditelja. Suočavanje s promjenama koje adolescente približavaju prema odrasloj dobi čine adolescenciju razdobljem u kojem se odnos djeteta i roditelja nepovratno mijenja i raste. Iz promjena u ravnoteži koja je do tada postojala u obitelji, mogu proizaći brojna pitanja te osjećaj zbumjenosti, zabrinutosti i frustracije. Suočavanje s adolescencijom zna biti otežano očekivanjima roditelja te zbog društvenih stavova o adolescenciji kao periodu neizbjegnog buntovništva, padanja pod utjecaj društva i rizičnog ponašanja.

Nekoliko faza adolescencije:

- **predadolescencija** (10 – 12 godina) – poklapa se s početkom puberteta u djevojčica
- **rana adolescencija** (12 – 14 godina) – poklapa se s početkom puberteta u dječaka
- **adolescencija u užem smislu** (14 – 16 godina)
- **kasna adolescencija** (16 – 18 /20) godina

Pubertet je dio adolescencije obilježen razvojnim procesima koji rezultiraju spolnom i reproduksijskom zrelošću. Četiri su karakteristike puberteta:

- intenzivni fizički rast i razvoj
- seksualna identifikacija
- nalaženje vlastitog identiteta
- oslobođanje od autoriteta roditelja

Pubertet označava biološke promjene koje se počinju javljati u dobi od 11/12 godina, dok adolescencija primarno predstavlja mentalni i socijalni fenomen koji se manifestira kroz cijeli niz psiholoških promjena te se vremenski podudara s pubertetom.

PITANJA I ZADACI ZA UČENIKE/CE

Nakon gledanja filma i emocionalne stanke učenika, nastavnici/ce bi trebali izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz film:igrani film, avantura, film ceste, prijateljstvo, rock bend, glazba, audicije, natjecanje, bijeg, pustolovina, ambicija, izgradnja identiteta, predadolescentska dob, konflikti, ...

Potom je potrebno upitati učenike/ce kako ih se dojmio film, što im se svidjelo u filmu, a što nije, je li im priča bila zanimljiva te da li bi ga preporučiti svojim prijateljima i prijateljicama. Nakon što iznesu svoje doživljaje, uslijedila bi istraživačka rasprava kroz niz pitanja i tema koje nameće ovaj film, s time da nastavnici/e pitanja i zadatke trebaju prilagoditi ovisno o dobi učenika/ca.

- Kako započinje film? Što je najavna špica, a što odjavna špica? Kako se trebamo ponašati u kinu tijekom odjavne špice?
- Kojem žanru pripada ovaj film? Definirajte ga i navedite njegove značajke.
- Kako započinje filmska radnja? Kakva je atmosfera na početku filma?
- Tko su glavni likovi? Kako biste ih opisali? Koje su njihove glavne osobine? Koji vas se lik najviše dojmio i zašto? S kojim likom se možete najviše poistovjetiti? Zašto?
- Gdje se odvija radnja filma? Je li lokacija snimanja izvorna ili studijska? Pokažite zemlju na zemljopisnoj karti.
- Kojim jezikom govore likovi u filmu?
- Većina priča, bilo da je riječ o romanu, filmu ili stripu, sastoji se od svojeg početka, sredine i kraja. Na koliko dijelova možemo podijeliti ovu filmsku priču? Koji su prijelomni trenuci u filmu? Odredite redoslijed događaja i svakom dijelu filmske priče pridajte naslov. Samu shemu možete nacrtati na ploči. (Možete se služiti sljedećim smjernicama: Uvod – upoznavanje glavnih likova i konteksta; Zaplet – nastaju prvi problemi; Središnji dio filma – likovi su suočeni s preprekama koje moraju prevladati; Rasplet – prevladavanje prepreka i rješavanje problema.)
- Kakva može biti glazba u filmu? Navedite primjere prizorne glazbe.
- Kakvu glazbu sviraju likovi u filmu? Koji je vaš omiljeni glazbeni žanr?
- Što je za vas glazba, kakvu ulogu ima u vašem životu? Koliko često je slušate?
- Kojim glazbenim instrumentima se koriste likovi?
- Zašto je ovaj film pustolovni? Što je karakteristično za pustolovni film?
- Gledate li pustolovne filmove? Navedite neke koje znate ili koji su vam omiljeni.
- Koji je vaš omiljeni filmski žanr?
- Definirajte film ceste.
- Što je adolescencija, a što pubertet?
- Kako vas se dojmila gluma u filmu? Da li vam se čini da su glavni likovi takvi i u stvarnom životu? Djeluju li vam prirodno? Kako biste ocijenili njihovu glumu? Radi li se o dobrom ili lošem odabiru glumaca za uloge? Obrazložite svoje mišljenje.

- Prikazuje li film realne situacije? Objasnите.
 - Kako film završava? Je li vas iznenadio kraj filma?
 - Koji vam je prizor bio najupečatljiviji ili najnapetiji?
 - Ima li u filmu neočekivanih trenutaka za vas? Ako da, koji su to trenuci?
 - Kojom biste ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu i napišite filmsku kritiku.
- Ukratko opišite navedene scene (u kojem dijelu filma se odvijaju, koji likovi sudjeluju u scenama, kakav je njihov ishod, koje su emocije scene izazvale u vama, koje biste podnaslove dodijelili prikazanim dijelovima priče):

Zaboravite na bend. Zaposlite se.

IZVORI

- <https://www.cineimage.ch/film/bando/>
- <https://cineuropa.org/en/interview/347204/>
- <https://www.luxfilmfest.lu/en/films/los-bando>
- <https://www.art-kino.org/hr/film/los-bando>
- https://www.imdb.com/title/tt6696124/?ref_=ttfc_fc_tt
- <https://www.filmsite.org/adventurefilms.html>
- https://hr.wikipedia.org/wiki/Film_ceste
- https://en.wikipedia.org/wiki/Children%27s_film
- http://www.hfs.hr/hfs/zapis_clanak_detail.asp?sif=32464
- https://www.kinodvor.org/wp-content/uploads/2020/11/Los-Bando-Imortale_anketa2.pdf
- <https://filmska.lzmk.hr/natuknica.aspx?ID=4258>
- <http://www.poliklinika-djeca.hr/aktualno/teme/adolescencija-%E2%80%93-izazovi-odrastanja/>

Rezervacije termina i dodatne informacije: Alice Borina, koordinatorica FUŠ-a
099 493 8354 / fus@kinovalli.net

Filmska ponuda i dodatne informacije: Nataša Šimunov, voditeljica Kina Valli
052 222 703 / info@kinovalli.net

Edukativni materijali: Tamara Zec, mag. cult.

Kako bi Kino Valli poboljšalo produkciju kvalitetnih filmskih naslova za djecu i mlade, voljeli bismo dobiti i povratnu informaciju učenika/ica, učitelja/ica i profesora/ica. Svoje osvrte i razmišljanja možete nam slati na fus@kinovalli.net.

Projekt FUŠ realiziran je uz potporu:

Hrvatski audiovizualni centar
Croatian Audiovisual Centre

European Children's Film Association
Association Européenne du Cinéma pour l'Enfance et la Jeunesse

Studeni 2021.